

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

10+art

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
10^{ου} ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ - 12^{ου} ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ
ΒΥΡΩΝΑ

1-10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2010
ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ
ΠΑΡΚΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

2

Η αισθητική αγωγή στο σχολείο, αν και βασίζεται στην έμφυτη ψυχική ανάγκη του παιδιού για έκφραση και το βοηθάει να αναπτύξει τη δημιουργικότητα του με ποικίλα μέσα και τρόπους, χαρακτηρίζεται ακόμη από αρκετές ελλείψεις. Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της αναβάθμισης του μαθήματος των εικαστικών, ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων στηρίζει προσπάθειες που καταβάλλονται προς αυτήν την κατεύθυνση.

Με την επιλογή της παρουσίασης του προγράμματος 10+art στο Κέντρο Τεχνών θέλουμε να αναδείξουμε όχι μόνο τη σημασία της εικαστικής αγωγής στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας, αλλά και μια εξαιρετικά αξιόλογη εκπαιδευτική προσπάθεια σε εξέλιξη.

Άγγελος Μοσχονάς

Πρόεδρος

Πολιτισμικού Οργανισμού

Δήμου Αθηναίων

Φίλες και φίλοι,

Τα πέντε χρόνια εφαρμογής του πρωτοποριακού προγράμματος 10+art στο 10^ο Δημοτικό και το 12^ο Νηπιαγωγείο της πόλης μας έδωσαν νέα, δημιουργική πνοή απασχόλησης στους μικρούς μας μαθητές και ανέδειξαν καινοτόμες δράσεις στην εκπαιδευτική κοινότητα του Βύρωνα.

Πέντε χρόνια που οι μαθητές των συγκεκριμένων σχολείων βρίσκονται σε διάλογο με την τέχνη και τους καλλιτέχνες. Πέντε χρόνια που οδήγησαν στη δημιουργία των έργων που εκτίθενται σήμερα στο Κέντρο Τεχνών του Πάρκου Ελευθερίας.

Συγχαίρουμε τους μικρούς μας φίλους για τις ενδιαφέρουσες προτάσεις τους, συγχαίρουμε το Σύλλογο Διδασκόντων και το Σύλλογο Γονέων για την εξαιρετική πρωτοβουλία και περιμένουμε με ανυπομονησία τη συνέχεια...

Νίκος Χαρδαλιάς
Δήμαρχος Βύρωνα

3

4

Σε αντίθεση με την παραδοσιακή λογική των διακριτών γνωστικών αντικειμένων του παλαιού αναλυτικού προγράμματος, η εκπαιδευτική διαδικασία προσεγγίζει τη μάθηση και τη διδασκαλία με ολιστικό τρόπο. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να διερευνούν τα θέματα σε βάθος, μέσω της ανάγνωσης διαφορετικών πηγών και της ενεργητικής συμμετοχής τους σε μια ποικιλία δραστηριοτήτων. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ενεργεί πλέον με πρωτοβουλίες, με ευελιξία και να εκσυγχρονίζει το περιεχόμενο και τη μεθοδολογία της διδασκαλίας του. Μπορεί να καινοτομήσει, να εμπλέξει ταυτόχρονα τους μαθητές του και τον εαυτό του στη διαρκή αναζήτηση γνώσεων και διαδικασιών αναδόμησης των παλιών και σύνθεσης των καινούργιων.

Με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του προγράμματος 10+art στο σχολείο μας, το μάθημα της αισθητικής αγωγής αποκτά πλέον ιδιαίτερη βαρύτητα. Ευαισθητοποιεί τους μαθητές σε θέματα τέχνης και πολιτισμού, αφού σκοπός του είναι η ανάπτυξη και καλλιέργεια της ικανότητας για αισθητική απόλαυση, μέσα από τις εκδηλώσεις της καλλιτεχνικής έκφρασης και της δημιουργίας. Η συνεργασία με τους εικαστικούς καλλιτέχνες ανοίγει το πεδίο των αντικειμένων, των δραστηριοτήτων και των αντίστοιχων στόχων που εκπορεύονται από το σχολείο και επεκτείνονται στην κοινωνία.

Οι εικαστικές δράσεις, πέντε χρόνια μετά, θεωρούνται αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας συνδεδεμένες με τα άλλα γνωστικά αντικείμενα, τη μουσική, το θέατρο, την περιβαλλοντική εκπαίδευση, τη γλώσσα, τα μαθηματικά, την ιστορία, τις ξένες γλώσσες, όπως και η συμμετοχή των μαθητών μας σε επιλεγμένα πολιτιστικά προγράμματα μικρής ή μεγάλης διάρκειας φορέων εκτός του σχολείου.

Όλα αυτά, βεβαίως, δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν χωρίς τη συμμετοχή και την υποστήριξη των εικαστικών που προσφέρθηκαν, είτε με έργα, είτε με δράσεις, αλλά και τη σημαντική βοήθεια του Συλλόγου Γονέων. Τους ευχαριστούμε θερμά και όλοι μαζί συνεχίζουμε.

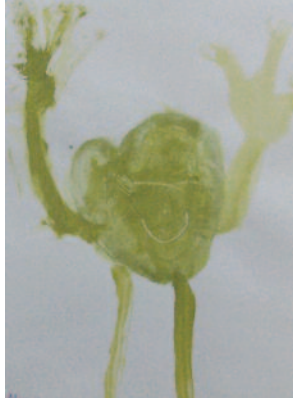
Ο Σύλλογος Διδασκόντων

5

4

6

Το εικαστικό πρόγραμμα 10+art άρχισε να λειτουργεί στο 10^ο Δημοτικό Σχολείο και 12^ο Νηπιαγωγείο Βύρωνα το 2005. Αναγνωρίζοντας τη σημασία της τέχνης στη ζωή και στην παιδεία, στόχος μας ήταν να φέρουμε την τέχνη στο σχολείο, ώστε οι μαθητές να συνδιαλέγονται και να συνλειτουργούν με αυτή.

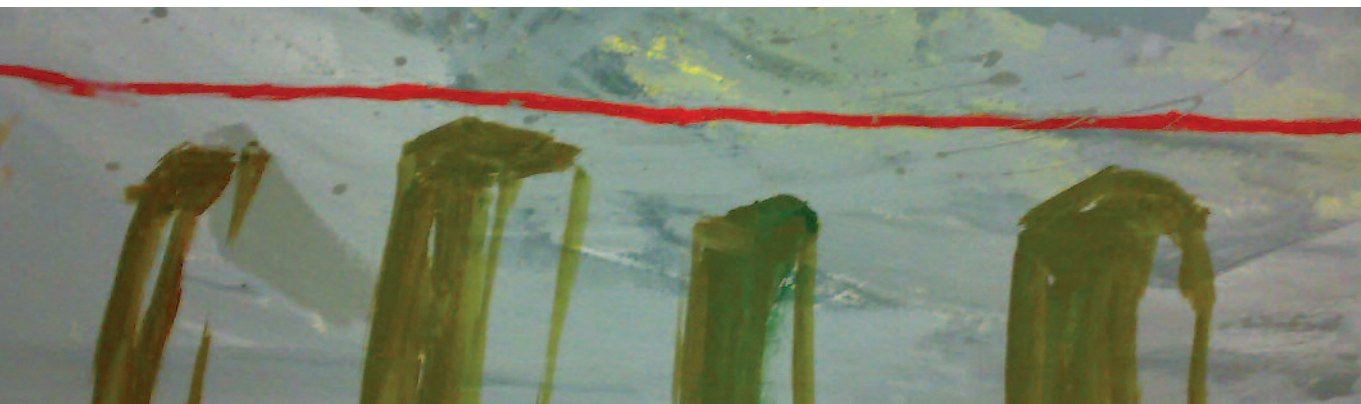
Η πρωτοβουλία αυτή θίγει ποικίλα θέματα και προβληματισμούς που έχουν απασχολήσει τους ανθρώπους της διανόησης, αλλά και την κοινωνία γενικότερα, όπως η τέχνη στο δημόσιο χώρο¹, ο ρόλος και η ένταξη των εικαστικών στην εκπαίδευση, κ.α. Παράλληλα το 10+art καθρεφτίζει μια τάση της σύγχρονης εικαστικής σκηνής που σχετίζεται με τη λεγόμενη "συμμετοχική στροφή" ("participatory turn"). Τις τελευταίες δεκαετίες παρασκευάζονται πράγματι ολοένα και περισσότερες συνθήκες για να προσκληθούν και να συμπεριληφθούν άτομα από διαφορετικούς χώρους σε καλλιτεχνικά προγράμματα και πλαίσια. Συνεργατικοί και διακλαδικοί τρόποι καλλιτεχνικής παραγωγής αποτελούν πλέον σύνηθες φαινόμενο, επαναπροσδιορίζοντας το πως συμμετέχουμε σε έναν πολιτισμό, ανατρέποντας τους κοινωνικά προδιαγραφμένους ρόλους, εκκολάπτοντας νέες συνδέσεις μεταξύ καλλιτεχνικής πράξης και ακτιβισμού. Το γεγονός ότι το πρόγραμμα αυτό πραγματοποιείται στον ιδιαίτερο χώρο του σχολείου, δίνει την ευκαιρία να επανεξετάσουμε ποιό ρόλο παίζουν οι παιδαγωγικές θεωρίες στη δόμηση επιτελέσεων (performance), τη σύγχρονη θεατρική σκηνοθεσία και τα εικαστικά.

Η πρωτοβουλία 10+art έχει χρονοδιάγραμμα 10 ετών. Αρχικά στήθηκε μια σχολική πινακοθήκη με έργα που παραχώρησαν Έλληνες καλλιτέχνες, αντιπρόσωποι διαφορετικών γενεών και τάσεων της τέχνης από το '60 και μετά, κατασκευάστηκαν έργα in-situ, ενώ παράλληλα προγραμματίστηκαν δράσεις και συνεργασίες με ομάδες μαθητών. Εικαστικοί που δουλεύουν με διαφορετικά μέσα –ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτηριστική, βίντεο, φωτογραφία, new media, εγκαταστάσεις, περφόρμανς– πειραματίστηκαν και δημιούργησαν έργα με τα παιδιά. Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζουμε μόνο έργα που προέκυψαν από τις συνεργασίες αυτές, δηλαδή τα έργα των μαθητών του 10^{ου} Δημοτικού Σχολείου και 12^{ου} Νηπιαγωγείου Βύρωνα. Για καθαρά πρακτικούς και συγκυριακούς λόγους προβήκαμε σε μια επιλογή, η οποία όμως είναι ενδεικτική του ευρέος φάσματος των εικαστικών πρακτικών και πλούτου των προτάσεων των τελευταίων πέντε χρόνων.

Με την εφαρμογή του προγράμματος 10+art θελήσαμε να αναδείξουμε όχι μόνο νέους, συλλογικούς τρόπους καλλιτεχνικής παραγωγής, αλλά και να φυτέψουμε σπόρους για μια αισθητική σκέψη –η αλλιώς ποιητική– η οποία ενέχει και τα κατάλληλα μοντέλα για να στοχαστούμε την πολιτική.

Μυρτώ Δηγόνη
Ιστορικός τέχνης

¹Υπάρχουν θεσμικά πλαίσια που καθορίζουν την υποχρέωση για τον εμπλουτισμό των δημόσιων κτηρίων με έργα τέχνης, αλλά δεν εφαρμόζονται πάντοτε.

Συνεργασίες 2005-2010

1. Παναγιώτα Γεωργακλή

- Κολάζ
- Ζωγραφική

3. Αλέξανδρος Αλιέας

- Ζωγραφική ζώων
- Ζωγραφική δημιουργία παραμυθιού

4. Ειρήνη Τζεφεράκου

- Ζωγραφική σε γυαλί
- Ψηφιδωτό

Δήμητρα Σιατερλή

Χαρακτική ζωγραφική

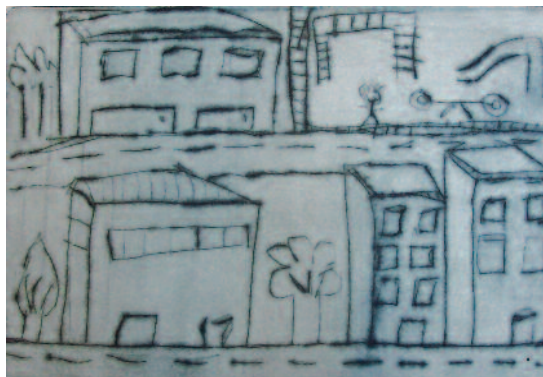

5. Ελένη Πολιτοπούλου

Ζωγραφικό κολάζ

6. Έφη Τσουλουχοπούλου

- Πόλη από χαρτί και ανακυκλώσιμα υλικά
- Πορτρέτα
- Το σπίτι του Άη Βασίλη

Βίκυ Τσαλαματά
Χαρακτική ζωγραφική

Γιώτα Κοσμά

Κατασκευή μακέτας της πόλης του Βύρωνα
με ανακυκλώσιμα υλικά

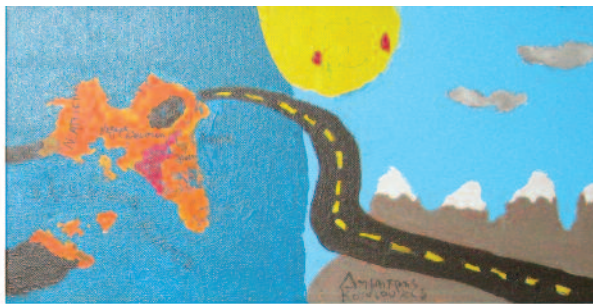
Μιμή Μπονάνου

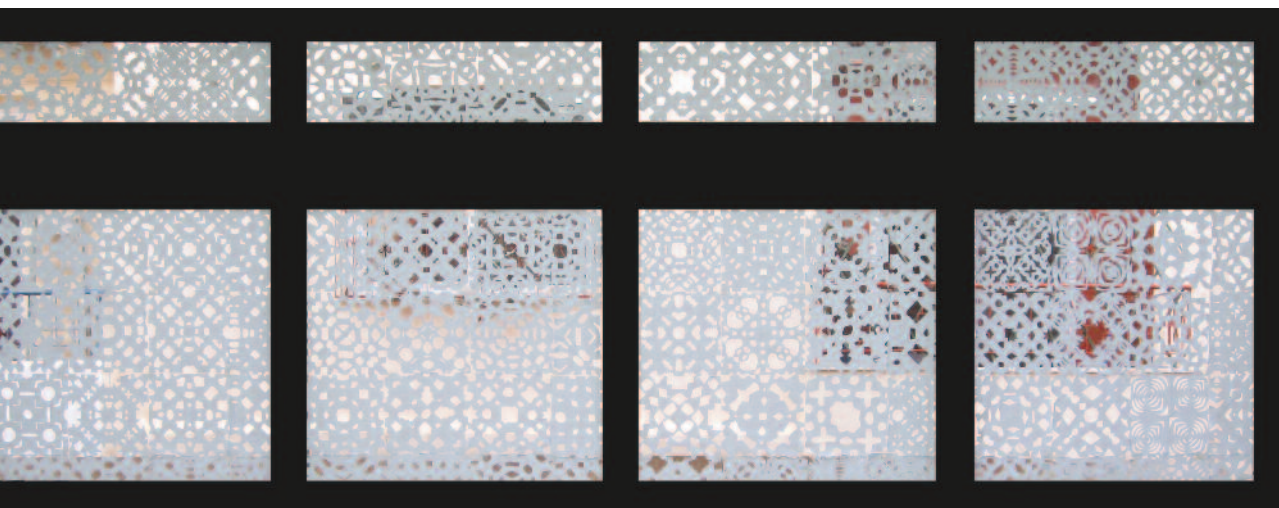
Γεωμετρικές κατασκευές σε χαρτί και χαρτόνι

Λένια Οικονόμου
Κατασκευή μακέτας Τσίρκο

Βασίλης Θέος
Χώρος και τόπος

Δημήτρης Φωτίου
Χαρτοκοπτική *Parametring design*

Νίκος Αλεξίου
Σχέδιο σε ανάπτυξη

Pino Pandolfini

Αποτύπωση σε καμβά με ρόδες ποδηλάτου

Μανώλης Ζαχαριουδάκης
Video 4 Ημέρες

Χάρης Κοντοσφύρης
Ζωγραφική σε γυαλί:
Η μάχη του κόκορα

Θεοδοσία Παπαδοπούλου

- Ανάγλυφη ζωγραφική
- 2. Κατασκευή χαρτιού από εφημερίδες και γραφή *Ιδεογράμματα*
- Παιχνίδια στο σκοτεινό θάλαμο
- Χάρτινα αντικείμενα, κατασκευές από παλιά ρούχα

Παντελής Ξηροχειμώνας

- Ζωγραφική σε χαρτί και αποτύπωση σε μπλούζες
- Καπέλα

Μαρία Δουνεζάκη

- Μαγικό τοπίο
- Έντομα

Νικόλαος Γυφτάκης

Κατασκευή κούκλας από ανακυκλώσιμα

Μπάμπης Δερμάτης
Ζωγραφική σε plexiglass

Μηνάς Μηλιαράς

- Κινούμενο σχέδιο *Περιβάλλον*
- Κινούμενο σχέδιο *Το κομμάτι που λείπει*

Ντίμης Πετρίδης

Origami

Σπύρος Μαμάης

Κατασκευή μουσικών οργάνων

Χρυσάνθη Παλάντζα

►Προσωπογραφίες

►Ζωγραφική *Γράμματα*

Παναγιώτα Αποστολοπούλου

Ξυλοκατασκευές

Παναγιώτα Κοκκορού

Κατασκευή Μακέτας *Το δάσος*

7. Κορνήλιος Γραμμένος

Alient

Στο πλαίσιο του εικαστικού προγράμματος 10+art
συγκροτήθηκε μια μικρή πινακοθήκη με έργα
που παραχώρησαν ή δημιούργησαν στο χώρο οι καλλιτέχνες:

Αλέξανδρος Αλιέας, Γιάννης Βαλαβανίδης,
Παναγιώτα Γεωργακλή, Κορνήλιος Γραμμένος,
Βαγγέλης Δημητρέας, Ανδριάννα Δημητρίου,
Χρήστος Θεοφίλης, Μάχη Κάνιστρα,
Άντζι Καρατζά, Μαρία Κοκκίνου,
Βάσω Κυριάκη, Κίκος Λανίτης,
Παναγιώτα Μακαρούνα, Γιώργος Μήλιος,
Γιάννης Μίχας, Μιμή Μπονάνου,
Σταύρος Μπονάτσος, Παντελής Ξεροχειμώνας,
Γιάννης Ξυλινάς, Θεοδοσία Παπαδοπούλου, Άννα Φιλίνη

7

Θερμές ευχαριστίες εκφράζουμε:
στους συμμετέχοντες καλλιτέχνες για την ανταπόκρισή τους
και τη συνεργασία τους,
στον Πολιτισμικό Οργανισμό του Δήμου Αθηναίων
που μας παραχώρησε το χώρο,
στο Δήμο Βύρωνα,
στο Υπουργείο Πολιτισμού και
σε όλους τους ανθρώπους που στήριξαν το εγχείρημα
τα τελευταία πέντε χρόνια.
Ιδιαίτερες ευχαριστίες εκφράζουμε στον
Παντελή Ξηροχειμώνα για την πολύτιμη συνεργασία του.

Πρόταση – Επιμέλεια
Σαλώμη Παπαδοπούλου, Μυρτώ Δηγόννη